

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P.**, IČO: X., právne zastúpenému F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnému: **A. M., nar. X., bytom L., o vymoženie sumy 629,72 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Revúca, pod sp. zn. 4Er/469/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. júla 2012, č. k. 14CoE/261/2012-31, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**
Návrh oprávneného na prerušenie konania **z a m i e t a .**
Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 14. februára 2008 bol súdnemu exekútorovi JUDr. R. K. doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie sumy 18 971,-- Sk s príslušenstvom, a to na základe rozhodcovského rozsudku, vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeného S., a. s., K., IČO: X., zo dňa 10. októbra 2007, sp. zn. SR 7417/07. Súdny exekútor následne požiadal Okresný súd Revúca o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora Okresný súd Revúca poverením č. 5608 011008 * zo dňa 5. júna 2008.

Okresný súd Revúca uznesením zo dňa 2. mája 2012, č. k.: 4Er/469/2008-9 exekúciu vyhlásil za neprípustnú s exekúciu zastavil. Súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia Okresný súd Revúca uviedol, že exekúciu vykonávanú pod sp. zn. EX 401/2008 vyhlásil za neprípustnú a následne ju zastavil podľa ust. § 57 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). O neprípustnosti exekúcie rozhodol podľa ust. § 53 ods. 1, 4 a 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase podpísania zmluvy. Súd zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a aplikoval okrem vnútroštátnej úpravy aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“).

Okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne a núti spotrebiteľa riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Súd právne posúdil takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve ako neprijateľnú podmienku a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. V dôsledku toho súd považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absencia tejto jeho vlastnosti je neodstrániteľnou prekážkou, brániacou vykonaniu exekúcie a tým aj zákonným dôvodom na jej zastavenie.

Následne súd rozhodol o trovách zastavenej exekúcie a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením zo dňa 13. júla 2012, č. k. 14CoE/261/2012-31 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. vo výrokoch o neprípustnosti vedenia exekúcie a jej zastavení ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z dikcie zákonných ustanovení Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2), ako aj zo zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) (§ 45 ods. 1 a 2) je zrejmé, že súd je povinný, a to v každom štádiu vedenia exekúcie, dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, predovšetkým, či podklad, na základe ktorého súdny

exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ust. § 41 Exekučného poriadku. K odvolacej námietke oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku so zákonom uviedol, že neobstojí. Uvedené zákonné ustanovenia poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenia v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Krajský súd v odôvodnení poukázal aj na to, že tento vyslovený právny názor plne zodpovedá záverom, obsiahnutým v judikatúre Súdneho dvora (ES) vo veci P. C-76/10 zo dňa 16. novembra 2010.

Krajský súd ďalej uviedol, že neobstoja ani argumentačné dôvody, spochybňujúce postup súdu s akcentom na údajné porušenie ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom. Exekučný súd k právnemu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve dospel na podklade listinných dôkazov predložených samotným oprávneným; odvolací súd tak poznamenal, že všetky skutočnosti, potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným, sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a nie je tak možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Rovnako nemá zákonné ani skutkové opodstatnenie námietka údajného vylúčenia dvojinštančnosti konania, nakoľko voči uzneseniu exekučného súdu, ktorý rozhoduje či už o žiadosti exekútora o vydanie poverenia, alebo v prípade zastavenia exekúcie z dôvodu vymieneného ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre neprípustnosť jej vedenia, je odvolanie prípustné (§ 44 ods. 2 veta posledná, § 58 ods. 4 Exekučného poriadku) a preskúmvanie vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia exekučného súdu, ako súdu prvého stupňa, je predmetom odvolacieho – druhostupňového konania.

Súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie – oboznámiac sa s obsahom Zmluvy o úvere č. 6640045 zo dňa 1. augusta 2006, ako aj Všeobecných podmienok poskytovania úveru, obsahom ktorých je rozhodcovská doložka – vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní ako z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi

veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne aj pomerne obširne, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka svoje rozhodnutie zdôvodnil. Odvolací súd poznamenal, že vyslovené stanovisko je plne konformné a v súlade s početnou judikatúrou Súdneho dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa. Argument, poukazujúci na neprípustnosť aplikácie Smernice Rady 93/13/EHS a judikatúry Súdneho dvora ES, nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu zásadný, nakoľko exekučný súd v rozhodnutí aplikoval v prvom rade vnútroštátnu právnu úpravu, dotýkajúcu sa spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa a len podporne poukázal na znenie článkov Smernice Rady 93/13/EHS, v nadväznosti na výklad danej smernice, obsiahnutý v ustálenej judikatúre Súdneho dvora EÚ.

Krajský súd poukázal aj na to, že spotrebiteľská zmluva je inštitútom, ktorý je treba vnímať komplexne a ktorý sa nesporne týka viacerých typov zmlúv. Pokiaľ oprávnený namietal, že súd nemal k záveru o existencii spotrebiteľského vzťahu podklad vo vykonanom dokazovaní, odvolací súd poznamenal, že všetky skutočnosti, potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným, sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere. Súd mal z obsahu zmluvy o úvere preukázané, že sa v predmetnej veci jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru, vyplývajúce z ust. § 1 ods. 2 písm. e/, § 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, ako aj ďalšie predpoklady vyžadované touto osobitnou právnou normou na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnemu režimu tohto zákona. Odvolací súd tak navyše, nad rámec odôvodnenia súdu prvého stupňa, konštatoval aj ďalšie nedostatky rozhodcovského rozsudku, ktorý priznal oprávnenému nárok, vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rozpore so zákonom (§ 4 ods. 1 písm. j/ a § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého v dôsledku absencie RPMN v zmluve úvere sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov).

Oprávnený v odvolaní polemizoval o správnosti právneho posúdenia Zmluvy o úvere ako spotrebiteľského úveru a tým aj podriadenie sa tohto zmluvného vzťahu pod režim upravený ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom

a účinnom ku dňu podpísania zmluvy z dôvodu jeho povahy ako absolútneho obchodu. Odvolací k tomu uviedol, že v právom poriadku Slovenskej republiky je úverová zmluva upravená v Obchodnom zákonníku, ktorý nemožno aplikovať bez ohľadu na to, či je úver poskytovaný spotrebiteľovi alebo podnikateľskému subjektu. Zákon o spotrebiteľskom úvere upravuje úverovú zmluvu v prípade, keď je úver poskytovaný spotrebiteľovi mimo jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania a vo vzťahu k Obchodnému zákonníku má účinky normy *lex specialis*. Popri tejto špeciálnej norme výraznú ochranu pre spotrebiteľa poskytuje inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, vrátane služieb na finančnom trhu, upravený v ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka (v spojení s ust. § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a ust. § 3 ods. 3 neskôr prijatého zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Je tak zjavné, že aj právny vzťah, založený medzi oprávneným a povinným Zmluvou o úvere č. 6640045 zo dňa 1. augusta 2006, od ktorej sa uplatnený nárok oprávneného v danej exekučnej veci odvíja, je nutné aplikovať ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch platné a účinné v čase uzatvorenia zmluvy, ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa – a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzatvorená podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Exekučný súd správne venoval pozornosť skúmaniu zmluvných podmienok z hľadísk kritérií spotrebiteľského práva v celom jeho kontexte a zameral sa na posúdenie prijateľnosti a zákonnosti predovšetkým rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu nielen exekučného titulu, ale aj samotného rozhodcovského konania, ktoré vydaniu exekučného titulu predchádzalo.

Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z bodu 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, správne súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ust. § 54 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd nespochybňoval stanovisko oprávneného, že zákon nevyklučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve, ako typovej, adhéznej zmluve, bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred

individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, ako to namieta oprávnený. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 17 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačí Všeobecných obchodných podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory, vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi – povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu, či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenal, že množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly vykazujú značnú dávku podobnosti, naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou zo zmluvných strán (oprávneným), čo už samo osebe vedie k pochybnostiam o dostatočnom individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov.

Argumenty oprávneného v odvolaní, dotýkajúce sa polemiky oprávnenosti a primeranosti dohodnutých úrokov z omeškania, ako aj úvahy o absencii RPMN v zmluve o úvere sú bezpredmetné, nakoľko v odôvodnení uznesenia sa exekučný súd touto problematikou nezaoberal a tak aj odvolacie dôvody v tejto časti smerujú zjavne voči inému súdnemu rozhodnutiu.

Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci

exekúcie domáhať. Z uvedeného záveru potom súdu vyplýva povinnosť nezákonne vedenú exekúciu ex offo zastaviť.

Odvolaací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu vo výrokocho o neprípustnosti vedenia exekúcie a jej zastavení podľa ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie a následne podal aj doplnenie dovolania (ďalej len „dovolanie“), ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- c) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Oprávnený má v dovolaní za to, že odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS a vnútroštátne právne normy, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Takéto posúdenie trpí aj základnými vadami svojej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti a z tohto dôvodu porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy. Podľa názoru oprávneného, tvrdenia súdu (rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škodo spotrebiteľa; spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov, ktoré uzavretie rozhodcovskej doložky v takomto znení spôsobí, a preto od neho nemožno vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a jeho vyjednávaciu silu spravodlivo požadovať, aby porozumel jeho

významu) nie sú akokoľvek zdôvodnené a preukázané a rovnako aj tvrdenie (žaloby, ktorých cieľom je uspokojovanie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ z úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd) predstavuje ničím nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych či skutkových súvislostiach.

Ďalej oprávnený namieta, že súdy sa vôbec vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s judikatúrou Súdneho dvora a zároveň nezdôvodnili, prečo považujú rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere.

Oprávnený má za to, že v danom prípade je nutné požiadať najmä o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie.

Oprávnený preto žiada, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil označené uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu žiada, aby mu bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Taktiež navrhuje, aby súd na základe § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ prerušil konanie a Súdnemu dvoru Európskej Únie na základe čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie predložil prejudiciálne otázky v znení uvedenom v dovolaní. Oprávnený ďalej navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. júla 2012, sp. zn. 14CoE/261/2012.

Povinný sa k podanému dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak

a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,

b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

Vzhľadom na obsah dovolania, ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník

konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/ a f/, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z oprávneným uvedených procesných väd. Oprávnený vady v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Oprávnený namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Právomoc súdu je upravená v ust § 7 a § 8 O. s. p. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec

postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona, napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku.

Vzhľadom na uvedené, námietka oprávneného o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Oprávnený ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Ustanovenie § 159 ods. 3 O. s. p. ustanovuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, bola znovu prejednávaná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia ide o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, v ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ako majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už skončeného konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., B., IČO: X., zastúpeného: F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnému: A. M., nar. X., bytom L., o vymozenie sumy 629,72 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Revúca, pod sp. zn. 4Er/469/2008, na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S., a. s., zo dňa 10. októbra 2007, sp. zn. SR 7417/07, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu dodáva, že vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím, ktorým sa dané konanie končí. Vydaním takéhoto rozhodnutia nejde o prekážku veci rozsúdenej. Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, v danej veci nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté a vo veci nepredchádzalo žiadne iné konanie. Súd je povinný skúmať exekučný titul v rovnakom rozsahu počas celého exekučného konania, ako pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, teda aj po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené oprávneným namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej je oprávnený toho názoru, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný. V zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod,

pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. V zmysle § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví na návrh alebo aj bez návrhu.

Námietka oprávneného o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Oprávnený v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhajenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva, alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že exekučný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám, kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p., § 167 ods. 2 O. s. p. a § 211 O. s. p.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nespôsobilosti exekučného titulu, a následné zastavenie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Oprávnený v podanom dovolaní navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a požiadal Súdny dvor Európskej únie a na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o výklad písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS a čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ a predložil prejudiciálne otázky, ktorých znenie v podanom dovolaní špecifikoval.

K tejto námietke Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

V prejednávanej veci bolo sporné, resp. oprávnený namietal, či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky uzavretej medzi účastníkmi a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdného dvora EÚ. Z obsahu spisu vyplýva, že súdy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na danú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu komunitárneho práva nebola pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, vzhľadom na dostatočnú úpravu predmetnej veci

v Slovenskej republike. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, kde dovolací súd k rovnakým záverom v otázke prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel aj vo veciach 3Cdo 108/2012, 3Cdo 33/2012, 3Cdo 118/2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danej veci nie je dôvod na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a návrh oprávneného preto zamietol.

Oprávnený v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke oprávneného ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia oprávneného boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávneného odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému v zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. apríla 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová